

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 53)

เรื่อง “แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีสไตส์ญี่ปุ่น”

โดย

รองศาสตราจารย์ รังสรรค์ เลิศในสัตย์
อธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ดร.มรรณพ ฟักขาว

รองคณบดีฝ่ายแผนยุทธศาสตร์และกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

วันพฤหัสบดีที่ 14 สิงหาคม 2568 เวลา 10.00 - 11.00 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

ประเทศญี่ปุ่นได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นหนึ่งในชาติที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงที่สุดในโลก ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากทั้งโครงสร้างการบริหารจัดการ ความเข้มแข็งของระบบการศึกษา และวัฒนธรรมการทำงานที่มีลักษณะเฉพาะ การเสวนาในหัวข้อ “แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีสไตส์ญี่ปุ่น” โดย รศ.รังสรรค์ เลิศในสัตย์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และ ดร.มรรณพ ฟักขาว รองคณบดีฝ่ายแผนยุทธศาสตร์และกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ได้สะท้อนแนวคิดและบทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีความยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

1. อัตลักษณ์ด้านเทคโนโลยีของประเทศญี่ปุ่น

เทคโนโลยีของประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะเด่นที่ผสมผสานระหว่าง ความประณีต (Precision) ความทนทาน (Durability) และการพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) หรือที่รู้จักกันในชื่อ Kaizen วัฒนธรรมการทำงานแบบญี่ปุ่นเน้นการใส่ใจในรายละเอียด ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการในระดับสูง

2. ระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร

ความสำเร็จของญี่ปุ่นส่วนหนึ่งมาจากระบบการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังวินัย ความรับผิดชอบ และการทำงานเป็นทีมตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรมมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการพัฒนาทักษะและงานวิจัย ทำให้เกิดบุคลากรที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

3. การบูรณาการเทคโนโลยีกับสังคม

ญี่ปุ่นพัฒนาเทคโนโลยีโดยไม่แยกขาดจากสังคม แต่ผสานเข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม เช่น เทคโนโลยีหุ่นยนต์ที่ไม่เพียงใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต แต่ยังนำมาใช้ในบริการทางการแพทย์ การดูแลผู้สูงอายุ และการท่องเที่ยว แสดงถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อรับมือกับโครงสร้างสังคมสูงวัย

4. บทเรียนที่ประเทศไทยสามารถประยุกต์ใช้

- การพัฒนาคุณภาพมากกว่าปริมาณ มหาวิทยาลัยไทยควรมุ่งสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพจริงและสามารถนำไปใช้ได้จริง มากกว่าการเน้นเพียงตัวเลขการตีพิมพ์
- ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม การสร้างระบบความร่วมมือเชิงลึก เช่น การเรียนรู้ในสถานประกอบการ (Work-integrated Learning) และการวิจัยร่วม
- การปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานที่เข้มแข็ง การสร้างทัศนคติเรื่องวินัย ความรับผิดชอบ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้แก่เยาวชน
- การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาสังคมไทย เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข การศึกษา และการเกษตร

5. ความท้าทายในการนำแนวคิดมาปรับใช้ในประเทศไทย

แม้ญี่ปุ่นจะเป็นต้นแบบที่ดี แต่การนำมาใช้ในประเทศไทยต้องพิจารณาความแตกต่างด้านวัฒนธรรม โครงสร้างเศรษฐกิจ และระบบการศึกษา โดยเฉพาะการสร้างเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัย มหาวิทยาลัย และการประยุกต์ใช้เชิงพาณิชย์

6. สรุป

แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีสไตล์ญี่ปุ่นชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงการมีทุนวิจัยหรือเทคโนโลยีขั้นสูงเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการบูรณาการระหว่าง วัฒนธรรมการทำงาน ระบบการศึกษา และความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม ประเทศไทยสามารถนำบทเรียนนี้มาปรับใช้ โดยเน้นการสร้างคุณภาพ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาสังคม หากประเทศไทยสามารถพัฒนากลไกดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน จะทำให้ระบบอุดมศึกษาและภาคอุตสาหกรรมสามารถก้าวไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่มีคุณภาพสูง ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก

7. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

